



**Česká školní inspekce
Inspektorát v Kraji Vysočina**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIJ-772/22-J

Název	Meruzalka – Montessori mateřská škola a základní škola v Polné
Sídlo	Alej svobody 1247, 588 13 Polná
E-mail	reditel.polna@meruzalka.cz
IČ	08 050 775
Identifikátor	691 013 357
Právní forma	Školská právnická osoba
Zastupující	Mgr. Lenka Marková
Zřizovatel	Zázraky se dějí, z. s.
Místo inspekční činnosti	Alej svobody 1247, Polná
Termín inspekční činnosti	1. – 6. 6. 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, a to podle příslušných školních vzdělávacích programů, zjišťování a hodnocení naphlénění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Meruzalka – Montessori mateřská škola a základní škola v Polné (dále škola) vykonává činnost mateřské školy, základní školy, školní družiny a školní jídelny-výdejny.

Mateřská škola zahájila svou činnost od 1. 9. 2021 s kapacitou 30 dětí. Ke dni inspekční činnosti škola vzdělávala v jedné třídě 15 dětí, z nichž čtyři plnily povinné předškolní vzdělávání. Odklad povinné školní docházky mělo jedno dítě. Škola poskytovala podpůrná opatření čtvrtého stupně jednomu dítěti, se kterým pracovala asistentka pedagoga. Ve třech třídách základní školy se vzdělává celkem 61 žáků, z toho pět žáků má povolenou individuální vzdělávání. Zájmové vzdělávání je realizováno v jednom oddělení školní družiny s 22 účastníky zájmového vzdělávání.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Nová ředitelka školy (dále ředitelka) ve své činnosti úspěšně pokračuje v plnění původní vize založené na postupném vybudování mateřské, základní a střední školy v systému výchovy a vzdělávání podle Montessori v Polné. V koncepci jsou formulovány jednotlivé obecné principy (důraz na kvalitní vzdělávání, výběr pedagogů, spolupráce se zákonnými zástupci). Od minulé inspekce se škole podařilo splnit jeden z hlavních cílů, byla otevřena mateřská škola. Zvýšení počtu žáků základní školy ze 14 na 61 svědčí o získání dobrého jména na veřejnosti. Škole se v současné době daří v oblasti spolupráce se zákonnými zástupci i zřizovatelem.

Systém řízení školy je funkční, odpovídá profilu školy a spočívá především v každodenním kontaktu všech zúčastněných aktérů. Jednoznačně nastavená pravidla a mechanismy k organizování činnosti školy i stanovené kompetence zaměstnanců zajistovaly bezproblémový provoz školy, plynulý průběh vzdělávání a dobré fungování informačního systému mezi zaměstnanci i vůči zákonným zástupcům dětí a žáků. Jednání pedagogické rady probíhají společně pro všechny součásti školy, což přispívá k prohloubení vzájemné informovanosti. Koncepční záměry založené na zásadách Montessori pedagogiky sdílejí všichni pedagogové školy a jsou průběžně naplňovány.

Organizování dalšího vzdělávání probíhá plánovitě, vychází z potřeb školy a zohledňuje také zájmy jednotlivých pedagogů. Získané poznatky si pedagogové následně vzájemně předávají a uplatňují ve výuce. Hospitační činnost vedení školy k zajištění požadované úrovně základního vzdělávání je efektivní. Podrobné kvalitní záznamy hospitací umožňují cílené a systematické využívání výsledků hospitační činnosti ke zvyšování úrovně vzdělávání, pedagogové dostávají efektivní zpětnou vazbu k jejich práci. Jsou cíleně vedeni k vlastní sebereflexi.

Od poslední inspekční činnosti došlo ke zkvalitnění prostorových podmínek, byly vybudovány prostory pro mateřskou školu. Materiální podmínky umožňují úspěšné naplňování školních vzdělávacích programů. Prostředí pro vzdělávání bylo v základní škole i v mateřské škole velmi příznivé a motivující. Třídy jsou vybaveny kvalitními specifickými Montessori pomůckami, děti i žáci k nim mají volný přístup. Pouze ve třídách základní školy chybí vhodně upravené klidné místo sloužící k vstřebávání nových emocí žáků a na zahradě školy nejsou instalovány žádné herní prvky pro rozvoj fyzické obratnosti a pohybové zdatnosti dětí mateřské školy.

Škola se zapojuje do společenského života např. spolupráce s domem dětí a mládeže, s Židovskou obcí v Polné. Velmi se osvědčuje bohatá spolupráce s mezinárodní Montessori komunitou. Pro školy uplatňující Montessori pedagogiku je zvláště přínosná spolupráce

s odbornicí pro vzdělávání systémem Montessori - mentorkou, která zná dlouhodobě školu, pravidelně navštěvuje vyučování a po něm seznamuje pedagogy se svými postřehy a podněty pro další práci. Svou mentorku si škola zatím nevybrala.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávání dětí probíhalo ve vstřícné a otevřené atmosféře. Učitelky k dětem přistupovaly s vysokou mírou tolerance a důvěry. Svým klidným vystupováním, důsledným vedením dětí ke vzájemnému respektu a ohleduplnosti vytvářely bezpečné psychosociální prostředí pro vzdělávání a nenásilně rozvíjely sociální kompetence dětí. Vzdělávací činnosti byly realizovány v rámci metodiky Montessori pedagogiky s využitím speciálních pomůcek podporujících rozvoj myšlení, tvořivé uvažování i poznávání vlastních možností dětí. Zařazené byly ve speciálně uzpůsobených centrech zaměřených na vytváření základů dílčích gramotností (centrum praktického života, smyslové výchovy, jazykového vzdělávání, matematiky, umění), jejich uložení bylo přehledné a dětem dostupné. V průběhu vzdělávání se děti nenásilnou formou seznamovaly se základy anglického jazyka. Prioritou průběhu vzdělávání bylo připravené prostředí s různou úrovní náročnosti, což umožňovalo svobodnou volbu výběru, rozhodování, zároveň podněcovalo děti k aktivitě, opakování již získaných znalostí i dovedností, směrovaly k vytváření rádu, soustředění a posilování samostatnosti. Založeny byly zejména na individuální práci s pomůckami, které si děti vybíraly spontánně nebo jim byly nabízeny učitelkou. Děti také přirozeně hodnotily činnosti, do kterých byly zapojeny, formativní hodnocení při vzdělávání však uplatňováno nebylo a k vzájemnému hodnocení byly děti vedeny méně.

Škola si postupně utváří ucelený systém v třídním plánování, propojení rozvoje kompetencí a dosahování očekávaných výstupů stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání. Aktivity sledované při hospitační činnosti nesměrovaly cíleně k vyrovnavání individuálních nerovnoměrností ve vývoji dětí.

Vzdělávací cíle hospitovaných vyučovacích bloků v základní škole vycházely ze školního vzdělávacího programu a z potřeb žáků. Celkově partnerský a empatický přístup pedagogů k žákům vytvárel příznivé klima podporující učení. Vzdělávání bylo efektivní, jeho průběh doprovázely pozitivní emoce žáků. Žáci se vzájemně obohacovali a spolupracovali ve věkově smíšeném kolektivu. Motivaci žáků účelně zvyšovaly didaktické hry. Pedagogové vytvářeli prostor pro diskuzi a argumentaci žáků, v případě potřeby využívali řízený rozhovor a návodné otázky, vedli žáky k představivosti, k různým způsobům řešení situací i k tvořivosti. Žáci jsou také cíleně vedeni k vyjádření vlastního názoru či svých pocitů a k sebereflexi. To významně podporuje schopnost vyjadřování a prezentace. Vyučující průběžně oceňovali snahu i dílčí pokrok žáků a povzbuzovali je k další aktivitě. Žáci si prohlubovali a získávali ve velké míře sociální, komunikativní a občanské kompetence (společné rozhovory v komunitních kruzích, spolupráce, vstřícnost, přátelská atmosféra, sociální návyky). Zařazování pohybové relaxace přispívalo k udržení aktivity a pozornosti žáků. Vyučující respektovali tempo práce žáků, poskytovali jim prostor pro dotazy a individuální dopomoc, při výskytu obtíží nabízeli žákům účinnou podporu (ověření pochopení zadанého úkolu, povzbuzení, individuální přístup, dopomoc).

Ve všech blocích učitelé korigovali pracovní činnosti, komunikaci mezi žáky navzájem a plnili roli průvodců v procesu vzdělávání ve smyslu zásady – dokážeš to sám nebo s podporou, o niž si umíš říci. Zajímali se o žáky jako takové, jak se cítí a co prožívají, jaké emoce vyjadřují. Většina žáků uměla dobře prezentovat svoji práci před spolužáky, čímž rozvíjeli své komunikační a sociální kompetence. Na vybrané aktivity se žáci soustředili, uplatňovali své zkušenosti.

Pedagogové respektovali potřebu žáka přerušit svou činnost a v ústraní vstřebat nové poznatky a prožít své emoce. Žáci vyhledávali ústraní náhodně, pro tento případ nebylo ve třídě vytvořeno vhodné místo. V průběhu vyučování žáci reagovali na pokyny učitelů, respektovali společně vytvořená pravidla chování i stanovenou organizaci výuky. Jejich práce byla učiteli pozitivně slovně hodnocena. Učitelé využívali průběžné individuální diagnostiky bez zkoušení, srovnávání a známkování. V závěrečné fázi vyučovacích bloků učitelé žákům v dostatečné míře poskytovali prostor pro sebehodnocení či vzájemné hodnocení, které jim umožnilo uvědomit si úroveň dosažených vědomostí a znalostí.

Vychovatelka při zájmovém vzdělávání ve školní družině vedla účastníky cíleně k organizování jejich vlastní činnosti dle jejich zájmu. Povzbuzovala je ke spolupráci i ke vzájemnému respektu, umožňovala jim výběr činností dle jejich zájmu. Účastníci byli aktivní ve všech činnostech, komunikovali a spolupracovali s vychovatelkou. Aktivity byly průběžně společně hodnoceny.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Z hlediska výsledků vzdělávání děti prokazovaly dobrou úroveň dovedností i poznatků. Dobře zvládaly běžné činnosti a požadavky, které na ně byly kladený a přiměřeně se prosazovaly. Chovaly se bezprostředně, přirozeně mezi sebou i s dospělými komunikovaly. Navazovaly vzájemné kontakty, v případě potřeby se uměly domluvit. Měly upevněné hygienické a zdvořilostní návyky. Většina dětí byla při výběru z pomůcek samostatná, při práci s nimi se dokázaly soustředit, pracovat podle stanovených postupů a využívat předchozí zkušenosti.

Zařazování vhodných metod a forem práce, dodržování pravidel vzájemného soužití, důsledné vedení dětí k samostatnosti a provázaná úzká spolupráce se základní školou pozitivně ovlivňuje přípravu dětí na vyšší stupeň vzdělávání.

Přínosem pro vzdělávání dětí a celkovou činnost školy také její spolupráce s partnery. Velkou pozornost MŠ věnuje rozvoji a zkvalitňování vztahů se zákonnými zástupci dětí. Prostřednictvím nabízených i neformálních setkávání posiluje vzájemnou důvěru, dobré vztahy a průběžně sdílí informace o dětech využitelné v pedagogickém procesu.

Žáci základní školy dostávají průběžnou zpětnou vazbu od učitelů v ústní či písemné podobě. Další zpětnou vazbu jim poskytuji procentuálně hodnocené testy. Součástí třídní dokumentace je portfolio. Pokroky žáka v ústním i písemném projevu, portfolio, individuální přehledy žáka a učitelovy poznámky, jsou podkladem pro vyhodnocování úrovně vědomostí a dosažení předepsaných očekávaných výstupů. Realizované jsou schůzky rodiče, pedagoga a žáka. Na schůzce provádí žák pomocí svého portfolia sebehodnocení, které je doplněno hodnocením učitele. Záznamy z hodnocení žáků, kteří se vzdělávají formou individuálního vzdělávání, poskytovaly ucelený pohled o úrovni naplňování očekávaných výstupů. Poletní hodnocení a hodnocení na konci školního roku je prováděno slovně. Hodnocení známkami škola neprovádí.

Při hodnocení výsledků vzdělávání je důsledně uplatňován individuální přístup k jednotlivým žákům. Vyspělejší žáci již vypracovali s pedagogy svůj plán vzdělávání, jehož plnění je pravidelně vyhodnocováno. U ostatních žáků pedagogové sledují jejich rozvoj a připravují je na chvíli, kdy bude možné žáka přizvat k účasti na plánování jeho vzdělávání. Z předložených prací žáků bylo zjištěno, že očekávané výstupy jsou naplňovány.

Činnost školního poradenského pracoviště včetně provázané informovanosti napříč celým subjektem je efektivní. Oblast primární prevence rizikového chování žáků prolíná celým

vzdělávacím procesem, intenzivně se jí věnují kmenoví průvodci (třídní učitelé jednotlivých trojročí) zejména při ranních komunitních setkáních. Díky málo početnému kolektivu a úzkému kontaktu i spolupráci všech účastníků vzdělávání se škole daří eliminovat výskyt rizikového chování žáků a jeho ojedinělý výskyt úspěšně řešit.

Školní družina prostřednictvím nabízených činností žáky úspěšně motivuje k zájmovému vzdělávání. Ke zvyšování účinnosti zájmového vzdělávání přispívá úzká součinnost se základní školou v oblasti organizace společných aktivit.

Závěry

Vývoj školy

- V personální oblasti došlo ke změně na místě ředitelky školy.
- Jako nová součást školy byla otevřena mateřská škola.
- Škola působí v novém školním areálu.
- Byl vybudován plně funkční systém hodnocení žáků.
- Došlo k podstatnému zvýšení počtu žáků v základní škole.

Silné stránky

- Bezpečné emoční prostředí umožňuje prostor pro cílenou podporu rozvoje dětí v mateřské škole.
- Forma metod Montessori poskytuje dětem zlepšování samostatnosti a soustředění, vede k účelné práci s chybou a přirozenému přijetí odlišností.
- Promyšlená spolupráce se základní školou umožňuje širší a bezproblémovou sociální adaptaci dětí v základní škole.
- Velmi dobře připravené prostředí pro vzdělávání žáků podporuje snadnější osvojení učiva, rozvoj tvořivosti, manuální zručnosti, umožňuje experimentovat v souladu se zásadami Montessori pedagogiky.
- Postupné budování nového školního areálu splňujícího požadavky alternativního vzdělávacího systému i bezbariérovosti.
- Respektující a otevřená komunikace se všemi aktéry výchovně vzdělávacího procesu na partnerské úrovni.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Ve třídách chybí žákům vhodné klidné místo k vstřebávání nových emocí.
- Úplná absence herních prvků na školní zahradě, které podporují pohybové dovednosti a fyzickou zdatnost dětí.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Vytvořit žákům ve třídách klidné místo k vstřebávání nových emocí.
- Vybavit školní zahradu herními prvky.

- Navázat pravidelnou dlouhodobou mentorskou spolupráci s odborníkem vzdělávání metodou Montessori pro získávání dalších podnětů.

Pro účely zvýšení dotací právnická osoba vykonávající činnost školy dosahuje výsledků hodnocení požadovaných dle § 5 odst. 3 písm. b) zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přjmout adekvátní opatření k odstranění nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejně lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly nedostatky odstraněny.

Zprávu zašlete na adresu **Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.**

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání – Tady a teď, platný od 1. 9. 2019, aktualizace 1. 10. 2020
2. Školní vzdělávací program pro školní družinu – Cesta k poznání, platný od 1. 9. 2019, aktualizace 1. 10. 2020
3. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání – Radost se vzdělávat, platný od 1. 9. 2021
4. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2020/2021
5. Třídní knihy MŠ a ZŠ, školní rok 2021/2022
6. Přehled výchovně vzdělávací práce školní družiny, školní rok 2021/2022
7. Školní matrika
8. Dokumentace školního poradenského pracoviště, školní rok 2021/2022
9. Rozvrh hodin, školní rok 2021/2022
10. Hospitační záznamy vedení školy, školní rok 2021/2022
11. Zápisy ze schůzek rodičů žáků ZŠ, školní rok 2021/2022
12. Zápisy ze schůzek rodičů dětí MŠ, školní rok 2021/2022
13. Zápisy z pedagogických rad a provozních porad, školní rok 2021/2022

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, **Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele/ředitelky inspektorátu.**

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Stanislav Pulkrab, školní inspektor,
vedoucí inspekčního týmu

Pulkrab v. r.

Mgr. Blanka Lučková,
školní inspektorka

Lučková v. r.

Bc. Renáta Hánová,
kontrolní pracovnice

Hánová v. r.

V Jihlavě 24. 6. 2022

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Lenka Marková,
ředitelka školy

Marková v. r.

V Polné 27. 6. 2022